

BOJTOR KÁROLY KIÁLLÍTÁSÁN

A művész pályafutásának mindig döntő, nagy eseménye a kiállítás. Bár az alkotás kezdete, s a mű befejezése is, a kiállítótermen kívül történik, a művész valójában mégis csak a nagyközönség „okos gyülekezetében” tud számot vetni önmagával.

A látogatók és a szakmabeliek véleménye, kritikája – de sokszor még a kevésbé szerencés megjegyzések is – hasznára válhatnak, és az elismerés későbbi munkájának serkentője lehet.

A tárlat előkészületének izgalmai, a kiállítás légköre, a siker mind olyan vektor, amely erőt és önbizalmat ad a további alkotás bonyolult folyamatához.

Bojtor (Sztrapecz) Károly a főiskola elvégzése óta mindössze második éve dolgozó művész – távolról sem végeredménnyel, egy festői szakasz lezáró summázásával, de nem is fiatal kezdő, hanem egy minden vonatkozásában konzekvens festő rangján szemlélve a világot – mutatkozik be itt, Salgótarjánban. Olyan állapottal szembesíti tárlatlátogató közönségét, mely megindítóan gazdag élményvilágról tanúskodik.

Művészete oly fiatal, mint újjászülető városunk, melynek iskolapadjaiból indult el, hogy tarisznyáját kincsekkel megrakva, Mesebeli Jánosként visszatérjen. Visszajött s most az ifjú művésznemzedék egyik igen tehetséges képviselőjét üdvözölhetjük.

Első alkalma, hogy eredményeiről műveinek egy nagyobb gyűjteménnyel számoljon be a nyilvánosság előtt, s mondja el: törekvéseinek útján hová jutott; mit tudott hozzátenni a magából a tanultakhoz; hogyan igazodik el a jelenben; miben látja képességeinek sajátosságait, s a hivatásával járó tenivalókat.

Induló állomásának színes akkordjai azt mutatják, nem tartozik azon fiatal művészek közé, akik a közösség dolgaiban elszánt szenvtelenséget tanúsítanak. A humanista szolidaritást nem tekinti illetlen szentimentalizmusnak.

Magáénak vallja a nép boldogságáért folyó erőfeszítéseket, közös harcot vállal a küzdelemben. Ambíciója nem a formai trükkök és moderneskedő ízlés-szaltók világa. Alkotásai híven tükrözik stílárís ötletgazdagságát, amely magasrendű emberi mondanivalóval telítődik.

Anyaga közérdekű. Hiteles képet nyújt napjainkról, életünkről, környezetünkről anélkül, hogy bizonyos mesélő kedv vagy természetmások érvényesülne képein. Artisztikus ábrái is érthetőek, bonyodalom mentesek. Úgy igényesek, hogy közben egyszerűek maradnak. Mindig kapcsolatot találnak a nézővel, a mesterségbeli eredetiségük ellenére sem válnak misztikus jeleké a laikus közönség szemében. Íme, bizonyosság az igazság mellett: a művész gondolkodásának demokratizmusa a legválasztékosabb formákat is közkinccsé teheti.

A kiállított műalkotások méret-léptékeit figyelve az is kitűnik, hogy az intim témák és formák mellett hangsúlyt kap a monumentalitásra való törekvés, a közösségi, társadalmi feladatokat tükröző műfaj iránti érdeklődés és rátermettség. Különösen a gobelinben és freskóban mutat szerencsés törekvést, melyből kicsillan a műfaji hovatarozandóság. S itt érthetjük meg, hogy a murális művészet nála nemcsak program, hanem belső szükséglet. Vágyait akaratlanul árulja el a táblakép-szerű festményeivel is, hiszen mind rokonai a nagyméretű murális előtanulmányként indult és kész, komoly alkotásként született nagy gobelinterveknek. Hiszem, hogy ez a monumentális kifejezéshez született nyelv nagy meglepetésekkel szolgál majd a városunkban eredetiben is kivitelezett alkotásokban.

Bojtor kevés beszédű művész, töprengve keresi igazságát. Művészete a rendet szolgálja. Egy ecsetvonása sincs, mely sóváran elkalandozna szigorún szabott útjáról. A forma éppúgy építkezik, mint a vele egyenrangú szín. Nem éljük az aforizmák idejét, s most sincs felélesztésükről szó, mikor arra gondolok, hogy ez a művészet azért olyan rokonszenves és nagyigényű, mert úgy hallatszik messzire, hogy cseppet sem hangoskodik.

Szerencsésen ötvözta a Domanovszky Endrétől, hazánk nagynevű mesterétől tanultakat az önmagában kristályosított tehetséggel, emberséggel. Hisszük, hogy az önmagával szemben szigorú igénye, tiszteletteljes és szerény művészi hozzáállása meghozza a további eredményt, elismerést.

(Palóc föld, 1964)

E napokban jelent meg Veszprémben a Bojtor Károly munkásságát bemutató reprezentatív képzőművészeti album a Bojtor Alapítvány gondozásában. Összeállításunkkal emlékezünk a nógrádi származású művészre. (a szerk.)

Bojtor Károly: A halász